Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 32. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 17-го ЛЮТОГО 1955. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ—FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 17, 1955. No. 32. VOL. LXII.

7,000 КВАДРАТОВИХ МИЛЬ ЗАГРОЖЕНІ ВОДНЕВОЮ БОМБОЮ

Вашингтон. — Воднева бомба, яку 1 березня минулого року випробовувано на Тихому океані, зможе затруїти обшир 7,000 квадратових миль. Таку інформацію склав голова Комісії Атомової Енергії адмірал Луїс Л. Стравс у своєму першому звіті про минулорічні випробування водневої бомби. Стравс каже, що в цій „смертельній зоні" людина зможе зберегти своє життя тільки тоді, коли буде находитися в схоронищі. Під час експльозії на Пацифіку обшир затруєний відпадками від водневої бомби виносив 7,830 квадратових миль, ще значить тільки, скільки має стейт Ню Джерзі, або одну сьому стейту Ню Йорк, або трохи більше від стейтів Делевар і Коннектикат, взятих разом. Комісія Атомової Енергії має надію, що небезпека водневої війни ніколи не буде дійсністю. Адмірал Стравс сказав: „Відколи воднева бомба находиться в руках уряду СССР, комісія переконана, що американський нарід бажає знати всю правду про небезпеку від водневої бомби, і про те, як кожна особа повинна перед нею хоронитися". На випадок війни воднева бомба, скинена невисоко над землею, або на саму землю, буде великою небезпекою для життя населення. Стравс сказав, що уряд ЗДА повинен тепер одночасно дбати про дві справи: 1. Осягнути заборону атомової війни з потрібною міжнародною контролею. 2. Дбати про те, щоб населення знало [illegible] що найкраще себе охороняти перед водневими й атомовими експльозіями. Адмірал Стравс заявив, що радіоактивність від усіх дотеперішніх пробних експльозій не має шкідливих впливів на людське життя, бо її сила така велика, як радіоактивність підчас пересвітлювання леґенів променями Рентґена. Досі було 57 пробних експльозій атомової й водневої зброї, з того 48 у ЗДА, 6 в СССР і три в Англії. Адмірал Стравс казав, що всі люди мусіли б згинути, коли б були на землі, нічим не хоронені, на обширі 70,000 кв. миль від експльозії водневої бомби. Але ті люди, які були б на першому поверсі звичайних домів, були б виставлені на половину меншу небезпеку. Ще безпечніше було б на першому поверсі мурованих домів. Ще більша безпека була б в пивницях звичайних домів, бо вона там виносила б тільки одну десяту з тієї, яка існує на незакритому місці. Найбільша безпека була б в мурованій пивниці. Від минулорічної експльозії на острові Бікіні небезпека для людського життя існувала на обширі коло 20 миль завширшки і коло 140 миль завдовшки, бо сильний вітер розносив шкідливу радіоактивність. Але навіть на віддалі 160 миль в напрямку вітру від водневої експльозії існувала ще небезпека для людського життя. Аж на віддалі 220 миль з вітром не було вже жадної небезпеки. Комісія Атомової Енергії інформує, що небезпека від водневої бомби залежна від вітру, снігу, дощу та інших атмосферичних умов. Науковці твердять, що та радіоактивність, яка виділюється під час пробних експльозій, не матиме впливу на народжені діти.

Випробування атомової зброї відложено з огляду на злу погоду

Ляс Веґас, Невада. — Комісія Атомової Енерґії повідомляє, що заповіджене на день 15 лютого випробування атомової зброї на дослідних полях в стейті Невада не могло відбутися, бо за кілька годин перед початком пробних експльозій появилися густі хмари і почав віяти сильний вітер, який міг би занести атомовий дим далеко поза передбачені місця. Пробна, перша в цьому році експльозія мала відбутися з стейтової вежі, 500 стіп заввишки. Запляновану пробу відложено на 24 години. Проба атомової зброї відбуватиметься на дослідній площі коло Юкка Флету, за 75 миль на північний схід від Ляс Веґас, Невада.

Найвищий Суд проти адоптації католицьких дітей

Вашинґтон. — Найвищий Суд відмовився видати рішення, яке б касувало закон Массачусетського стейту про заборону адоптувати дітей батьками не тієї самої віри, що діти. Внаслідок цього рішення, Рубен і Сильвія Ґолдман із Марбелгедо, Масс., не мають права адоптувати близнюків Ванду Ріту і Брюса Вілдфорда Доме, що народилися від нешлюбної матері 30 вересня 1951 року — Перли Л. Доме, римо-католички, яка погодилася на те, щоб їх адоптувала родина Ґолдманів і виховувала в жидівській вірі. Суди Массачусетського стейту вирішили, що згода матері немає тут значення, бо і мати і батько цих дітей є католики, а тому, згідно з стейтовими законами, треба їхніх дітей виховувати в католицькій вірі. Справу на користь прибраних батьків міг би вирішити тільки Найвищий Суд стейту Массачусетс, коли б вирішив, що массачусетські закони порушують в цьому випадку пункти Федеральної Конституції.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер** в дні Валентайна відзначив 39-ті роковини заручин із своєю дружиною, які відбулися 14 лютого 1916 року. Пані президентова дістала багато подарунків, а чоловік подарував їй копію перстеня, який дістав при закінченні Військової академії у Вест Пойнті 1916 року.

● **До Ню Йорку** прилетів голляндський князь Бернгард, чоловік королеви Юліянни на п'ятиденну візиту. Ціль його візити — бути присутнім на конференції доброї волі американських громадян і делеґатів із Західньої Европи. Його привітали представники державного департаменту, після чого він від'їхав до готелю „Валдорф-Асторія".

● **Бюро Погоди** проявило відвагу, відкинувши протест жінок і надавши майбутнім цьогорічним гураґанам жіночі імена: Алісія, Бренда, Конні, Діяна, Едіт... аж до Ксені, Івонни і Зелди, якщо стільки гураґанів буде в 1955 році. Бюро Погоди заявляє, що це — найлегший спосіб позначувати гураґани на Атлантику.

● **Віце-президент** Ричард М. Ніксон під час відвідин доброї волі в Ґватемалі заявив, що могутні вільні професійні робітничі організації — це найкращий засіб у боротьбі проти комунізму. Представникам робітників Ніксон сказав, що робітничі організації мусять працювати на користь робітників, а не на чужу комуністичну ідеологію.

● **Президент** вашинґтонського університету, д-р Г. Шміц, не погодився з тим, щоб у цьому університеті впродовж трьох місяців викладав д-р Роберт Оппенгаймер, атомовий фахівець, якого звільнили з посту дорадника Комісії Атомової Енергії. Шміц заявив, що виклади Оппенгаймера не були б в інтересі університету.

● **Під час боротьби з биками** в Гунуямі, Юкатан, Мехіко, завалилася трибуна для глядачів, внаслідок чого згинули 14 осіб, а 165 поранені.

ФІНСЬКИЙ ПРАПОР ДЛЯ ПРЕЗ. АЙЗЕНГАВЕРА

Президент Айзенгавер прийняв у Білому Домі групу закордонних середньошкільників, що приїхали на відвідини до цієї країни. При цій нагоді фінські школярі вручили Президентові мініятурний прапор своєї країни.

Нові записи про Україну і її змагання в Конґресовому рекорді

Конґресмен Деніел Дж. Флуд з Пенсилвенії виголосив 13 січня ц. р. в Палаті репрезентантів прегарну промову, нав'язуючи її до українських святкувань у місяці січні роковин проголошення суверенности Української Народної Республіки. Він вказав коротко на історичну боротьбу України за свою політичну незалежність і згадав про 300-літню неволю України, під час якої вона не припиняла своєї боротьби. Конґресмен Флуд підкреслив мудрість українців, що перші у світі зрозуміли „диявольський характер російського комунізму" і збройно йому протиставились. Висловивши глибоке співчуття українському народові за його невдачу в боротьбі за збереження своєї держави і за пізніші втрати, що їх завдала українському народові комуністична жорстокість, конґресмен запевнив, що весь американський нарід співчуває Україні в її боротьбі за волю. (Конґр. рекорд з 31 січня 1955, A530).

Конґресмен Рой В. Вієр з Міннесоти зголосив 2-го лютого ц. р. до Конґресового рекарду резолюцію, прийняту на щорічному Українському Дні в Твин Ситіс (Міннеаполіс-Ст. Пол) у стейті Міннесота в дні 14 листопада 1954 (1955,A593).

Цей же конґресмен зголосив у той самий день додатково резолюцію, прийняту на Академії 22 січня 1955 в Міннеаполіс, Мінн., що її підписав д-р Александер Лютий-Лютенко. (1955, A601).

Конґресмен Абрагам Дж. Мюлтер склав 22 січня ц. р. коротку, але дуже змістовну декларацію у зв'язку з 37-ми роковинами української незалежности, в якій підкреслив, що „тепер ця нація, зложена з 40 мільйонів людей, перебуває за залізною завісою під комуністичним верховодництвом, але в серцях і думках тих людей живе далі віковічна тяга до свободи. Вільні народи світу свідомі великої відваги, яку та країна проявила в своєму спротиві комуністичному уярмленню, і ми в З'єдинених Державах дамо всяку можливу допомогу, щоб відновити свободу в Україні, так, щоб ті люди могли здійснити свою укохану мрію — жити у тривкому мирі".

Справу продажу масла комуністам мають рішати політики

Вашинґтон. — Секретар рільництва Езра Тефт Бенсон заявив на пресовій конференції, що продаж надвишки масла СССР — це чисто політична справа, і її повинні вирішувати політики, а не лише економісти. Бенсон вже давніше заявляв, що ЗДА повинні продавати масло будь-кому, якщо це приносить країні користь. Але, — сказав Бенсон, — його погляд не переміг, бо проти нього були застереження збоку тих держав, які не торгують із комуністами, а ЗДА мусять узгіднювати свою політику з заприязненими країнами. Бенсон пригадав і ту обставину, що деякі європейські союзники ЗДА продають товщ і олії комуністичним державам. Продаж американського масла СССР — став чисто політичною справою, і тому його мусять вирішити політичні чинники. — Бенсон рекомендуватиме Конґресові таку саму підтримку на фармерські продукти, яка була в минулому 1954 році, і яка дала „дуже добрі наслідки".

Дженерал Електрік продукує діяманти

Скенектади, Н. Й. — Фірма Дженерал Електрік повідомляє, що вона може продукувати такі самі діяманти, які досі продукувала природа, це значить зовсім подібні до тих, які досі знаходили в копальнях діямантів. Ця вістка мала сильний вплив на біржі по обох боках Атлантику. В Ню Йорку акції фірми Дженерал Електрік піднеслися вгору на чотири пункти, а зате в Лондоні акції найбільшої в світі фірми — власників копалень із діямантами — Де Бірс Консолідейтед Майнінґ Ко. — масово кинули на ринок, щоб їх якнайскорше позбутися. Цей рух на біржах свідчить про те, що надходить велика зміна на діяментовому світовому ринку, бо людиною випродукувані діяманти заступлять ті самоцвіти, що їх досі продукувала природа. Дженерал Електрік твердить, що її діяманти — це не якісь імітації, тільки „звичайні правдиві діяманти достеменно такі самі, які видобувають із копалень в Бельгійському Конґо або в Бразилії." Спосіб продукції цих людською рукою продукованих діяментів — це сильне тиснення і гаряч. Фірма Дж. Е. винайшла цей спосіб чотири роки тому, коли почала досліджувати, що станеться з матеріялами під сильним тиском і при високій температурі. Дженерал Електрік повідомляє, що досі вдалося випродукувати такі тверді діяманти, що вони можуть робити знаки на природних діямантах. Ціна цих випродукованих діямантів покищо два рази більша від копальняних, але є надія її зменшити.

● **Президент Гаїті** Пол Юджін Маґлуар, гостюючи в ЗДА і Канаді, конче хотів побачити „справжню" зиму. Перед відлетом із Канади до сонячного Гаїті його бажання здійснилося, і тепер він вже знає, як виглядає справжня зима. Він бачив сніговію і пережив сильні морози. Додому відлетів з перестудою.

ТОРГІВЛЯ З КОМУНІСТАМИ — ЦЕ МОРАЛЬНА ЗРАДА

ГОЛОВА УКК, ПРОФ. ЛЕВ ДОБРЯНСЬКИЙ, ГОСТРО ВИСТУПИВ У КОМІСІЇ СПОСОБІВ І МЕТОД ПАЛАТИ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ ПРОТИ ТОРГІВЛІ З КОМУНІСТИЧНИМИ ДЕРЖАВАМИ. — ПОРУЧАВ ДАРМОВИЙ РОЗПОДІЛ АМЕРИКАНСЬКИХ ХАРЧІВ СЕРЕД ГОЛОДУЮЧОГО НАСЕЛЕННЯ ЗА ЗАЛІЗНОЮ ЗАВІСОЮ

Вашинґтон. — Покликаний на переслухання до Комісії Способів і Метод Палати Репрезентантів, професор економії у Джорджтавнському університеті, голова Українського Конґресового Комітету, Лев Добрянський, у зв'язку з дебатою над торговельною політикою ЗДА, гостро виступив проти ведення будь-якої торгівлі з комуністичними державами. Нав'язуючи до актуальної для Конґресу вимоги уряду поширити на 1955-ий рік існуючі торговельні умови (т. зв. Трейд Аґріментс Екстеншен Акт оф 1955), проф. Добрянський звернув квагу на внутрішню суперечність в торговельних договорах з комуністичними державами, які насправді є моральною зрадою у відношенні до американської держави. Коли Москва є потенціяльним військовим ворогом і діючим моральним та політичним ворогом, то ясно, що торгівля з нею є зрадою. Хто поручає торгувати з комуністичними державами на базі відрізнювання стратегічних і нестратегічних товарів, той пригадує часи УНРРА, коли скріплювалось джерела тоталітарної воєнної економії комуністів без ніякого розмежовування товарів. Без уваги на рід товару й ступінь його важливости — кожний товар має свою стратегічну вартість для ворожої господарки, яка є постійно і тривко наставлена на підготову війни. І тому кожний товар, вивезений з Америки до країн поза залізною завісою, є послабленням наших власних засобів боротьби у теперішній холодній війні. Нав'язуючи до існуючих харчових труднощів в Україні, на Мадярщині й у Польщі, професор Добрянський твердив, що висилка американських харчів комуністичним урядам тих країн є насправді піддержуванням тих урядів і послаблюванням патріотичних сил спротиву в тих країнах. Таку торгівлю з комуністичними країнами можна б назвати субвенціонуванням комуністичних гармат американським маслом. Такій господарській політиці проф. Добрянський протиставить концепцію, що її висунув уже секретар оборони Чарлз Вилсон, щоб Америка виготовила широку гуманітарну програму постачання своїх харчів безпосередньо голодуючому населенню поза залізною завісою, під контролею представників преси і при свободі розподілу. Коли совєтський уряд на це не погодиться, то він послабить себе в очах власних громадян, а коли дозволить своїм громадянам прийняти американську харчову поміч, то це спричиниться до закріплення миру, переконавши населення у комуністичних країнах в мирових тенденціях Америки більше, аніж торговельні договори з комуністичними і м п е ріялістичними урядами. — Такий короткий зміст широкої заяви, що її склав у цій справі проф. Л. Добрянський перед Конґресовою комісією.

„Символ комуністичної окупації — труп з кулею в потилиці"

Вашинґтон. — На форумі Джорджтавнського університету, що його передавано через радіо 23-го січня ц. р., відбулась дискусія на тему: „Які є висліди комуністичної аґресії?" У цій цікавій дискусії взяли участь конґресмен з Індіяни Рей Дж. Мадден, який є головою слідчої комісії про Катинь, колишній конґресмен Чарлз Дж. Керстен, що був головою Конґресової комісії для дослідження комуністичної аґресії, і д-р Тібор Керекеш, керівник Історичного Відділу Джорджтавнського університету та директор Інституту дослідження комунізму. Керував дискусією Метью Воррен. У ході дискусії говорено про подробиці, виявлені слідством у справі Катинської трагедії польських старшин-полонених, при чому Ч. Дж. Керстен заявив: „Думаю, що ви погодитеся зі мною, що, символом комуністичної окупації може бути труп з кулею у потилиці й руками, зв'язаними позаду. Так воно було в Катинському лісі. Перед нашим комітетом зізнавали наочні свідки розкопаних масових могил у Вінниці в Україні. Те саме сталося з американськими полоненими в Корейській війні. Подібні речі вийшли наверх в минулому році після революції в Ґватемалі". З таким окресленням цілком погодився проф. Керекеш, який згадав про висліди наукових студій над комуністичним володінням в Україні, Білорусі, Вірменії, Грузії, Азербайджані і взагалі на Кавказі. Ті самі явища виявились в Прибалтиці, в Болгарії і в Альбанії.

● **Княжна Гейрвуд**, дружина одного з кузенів королеви Елисавети, породила третього з черги сина. На черзі законних наслідників англійського престолу він є 14-им, а перед ним є два його брати.

Похорон проф. Л. Білецького

Вінніпеґ. — Дня 5-го лютого ц. р. — як уже повідомлено — помер тут голова УВАН в Канаді, проф. Л. Білецький. З уваги на заслуги, які Покійний поклав для української науки й громадського життя, Президія Комітету Українців Канади рішила справити проф. Л. Білецькому громадський похорон, який доповнив церковні церемонії. Після панахиди в Катедрі Пресвятої Тойці ввечері, 8. 2. відбулася світська частина похорону - прощання з Покійним українського громадянства. Від Президії КУК промовляв інж. Вол. Коссар, від наукових і культурних установ — проф. Яр. Рудницький а від В-ва „Тризуб", у якому покійний співпрацював в останньому часі — ред. І. Сирник. У середу після Служби Божої й похоронної відправи, яку відслужив в асисті шести священиків Митрополит Іларіон, похоронено Покійного в Мавзолеї на Ріверсайд коло Вінніпеґу.

Торонто приготовляє ювілейну імпрезу УНС

Торонто, Канада. — Вже минулого року створено тут Підготовчий Комітет, який веде інтенсивну підготову до відзначення 60-річчя Українського Народного Союзу. З цього приводу буде влаштована 3-го квітня ц. р. спеціяльна імпреза, програмою якої займався Підготовчий Комітет на своєму, вже 4-ому з черги, засіданні 6-го лютого. Імпреза, згідно з плянуванням, матиме оригінальний характер. Співатимуть мішаний хор УНО під управою пані Голинської та Православної Катедри під управою п. Головка, буде також скрипкове сольо проф. Ковалева з проф. Туркевичем, сопранове сольо пані Федчук і тенорове сольо д-ра В. Тисяка; крім того буде виставлена дитяча сценка з життя УНСоюзу. Промови виголосять: голова УНС п. Д. Галичин, п. Вол. Гірняк та гол. контролер УНС інж. Вол. Коссар.

РУМУНСЬКІ ЕМІҐРАНТИ ЗАХОПИЛИ ЧЕРВОНЕ ПОСОЛЬСТВО В ШВАЙЦАРІЇ

Берн. — Група румунських еміґрантів, озброєна револьверами, ручними ґранатами й скорострілами, напала опівночі з понеділка на вівторок (себто у вівторок ранком за американським часом) на будинок румунського посольства й, після стрілянини, опанувала його. Шарже д'афер і два урядовці, які мешкали в будинку з своїми дружинами і дітьми, втекли в сад, а звідтіль перебігли до сусідніх домів. Шофера посольства, що намагався спинити напасників, застрілено. Поліція, прибувши на місце події, одного з напасників схопила, але п'ять замкнулись в будинку посольства. Поліція оточила будинок. З уваги на недоторканість будинку, як румунської „території" відбулося нічне засідання уряду.

Поліція силою 100 осіб оточила будинок. Окружено його дротяними заставами, — щоб унеможливити напасникам втечу. Ці останні, замкнувшись в будинку, заявили, що будуть боронитись до смерти. Швайцарці заявили їм, що коли здадуться добровільно, то їх не видадуть румунським комуністам і будуть лагідно судити, як політичних злочинців, за вбивство шофера румунського посольства. Два високі поліційні старшини, хо їх румунські еміґранти впустили були до будинку для переговорів, оповіли потім, що напасники — важко озброєні і мають також газові маски, отже слізний газ їм не пошкодив би. Він заявив, що це „десперати", — люди, рішені на все, і тому по доброму треба переконати їх, щоб вони очистили будинок. Самі ті румунські еміґранти назвали себе членами румунського революційного підпілля, які недавно втекли з Румунії.

Румунські еміґранти схвильовані новою хвилею терору, що йде в Румунії. Вони влаштовують демонстрації з доманганнями випустити на волю генерала Адлея, єпископа Судію, політика Бретіяну й чільних діячів Іляка Лязара й Антона Мурсану. Еміґранти погрожували румунським посольствам у Стокгольмі й Копенгаґені.

Піно підтримує Паризький договір

Париж. — Останній з десиґнованих президентом Коті кандидатів на нового французького прем'єра, соціяліст Християн Піно, заявив, що він рішуче підтримує Паризький договір і негайно, коли тільки дістане затвердження від палати депутатів для своєї програми, предложить Паризький договір для ратифікації в Раді Республіки. Піно зазначив при цьому, що Франція не може знову змінювати свого становища в закордонній ділянці, бо і так вона захитала своє становище у світі попереднім зволіканням у справі західньої безпеки. „Тут заанґажована моральна позиція Франції". Проте покищо нема ще остаточної певности, чи Піно зможе скласти уряд, який спирався б на сяк-так тривкій більшості. Вправді радикальні соціялісти й народні республіканці обіцяли йому свою піддержку, але опозиційно ставляться де-ґоллісти: комуністи на лівиці і де-ґоллісти на правиці, присднавши собі мальконтентів, які завжди бувають в парляменті, мають силу повалити кожний уряд.

Москва і Пейпінґ демонструють згоду

Пейпінґ. — У п'ятиріччя совєтсько-китайського союзу дотойники обох цих керівних комуністичних держав склали заяви про взаємну союзницьку вірність. В комуно-китайській амбасаді у Москві був „сам" Булґанін, який уперше з'явився в офіційному характері ,в цивільному одязі, щоб підкреслити своє теперішнє становище голови ради міністрів, дармащо із військом мав узагалі мало спільного, бувши „політичним маршалом". Поруч із ним були Маленков і інші члени уряду, але не було Хрущова, який до уряду не належить. Булґанін виголосив промову, в якій підкреслив, що червоний Китай може рахувати у своїй боротьбі не тільки на симпатії Совєтів, але й на їх активну допомогу. У Пейпінґу з цієї самої нагоди промовляв через радіо Мао Тсе-Тунґ, „китайський Ленін", який обвинувачував З'єдинені Держави у підготовлюванні атомової війни і запевняв своїх слухачів, що Америка, затіявши таку війну з Китаєм і Совєтами, програє її.

Арабській Лізі загрожує розвал

Баґдад, Ірак. — На Близькому й Середньому Сході запанувала рідка дипломатична метушливість, при чому в політичну акцію заанґажувались навіть безпосередньо голови держав. Центром уваги є Ірак, якого союзний договір з Туреччиною, що викликав гостру опозицію збоку Єгипту, загрожує розколоти арабські держави на два табори, похоронивши цим Арабську Ліґу. Цей договір мав бути підписаний між Іраком і Туреччиною 22 лютого, але його підписання відложено до 4-го березня, коли до столиці Іраку прибуде президент Туреччини, Селяр Баяр. На той час має прибути до Іраку також шах Ірану, Різа Палеві, по дорозі з Англії до Ірану. Тим часом прибув до столиці Іраку король Йорданії Гуссеїн.

У СВІТІ

● **Всі три кандидати** на нового прем'єра Франції, що їх після упадку Мендес - Франса визначив президент Коті, — це „молоді" люди: Піне має 48 років, Пфлемлен — 46, а Піно — 51. Мендес - Франс має теж тільки 48 років. Це в нинішніх часах рідке явище, щоб прем'єром ставала людина нижче за 60 років. В Японії, Англії і Західній Німеччині голови ради міністрів мають від 70-80 років.

● **Совєтський уряд** помилився, викидаючи, як „небажану" чужинку — пані Саммерлят, дружину другого секретаря американської амбасади, яка нібито вдарила московського робітника, коли її в жовтні минулого року притримали в робітничому клюбі, заманивши туди надією, що зробить цікаві світлини. Виявилося, що робітника вдарила не пані Саммерлят, а її товаришка, дружина морського аташе, пані Стіф. Обидві американки вернулись до ЗДА, щасливі, що виїхали з „раю".

● **Французький монах** Марк Орезон покаявся у помилках, що їх він допустився в своїй книжці „Християнське життя і сексуальні проблеми". Цю книжку Ватикан поставив два роки тому на індексі заборонених творів. Монах Орезон має два докторати: теології і медицини. Він визнав, що в оцінці сексуальної моралі не можна керуватись тільки мотивами науки, зокрема медичної.

● **Д-р Альберт Швайцер**, старенький лавреат Нобеля, лікар-філософ-філянтроп, який тепер знову перебуває у своєму шпиталі для прокажених в Африці, відкинув запрошення комуністичних організаторів „світового фестивалю молоді в користь миру і приязни", який має відбутись цього літа у Варшаві. Швайцер заявив, що не бере участи в ніяких політичних демонстраціях.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Екзекутива Українського Народного Союзу, в порозумінні з Ліґою Української Молоді Північної Америки, проголосила вписи на другий з черги вакаційний Курс Українознавства на „Союзівці", мальовничій вакаційно-відпочинковій оселі УНСоюзу при вступі в гори Кетскил біля Керґонксону. Курси відбудуться впродовж місяця серпня і триватимуть рівно чотири тижні. З уваги на необхідність перевести відповідну підготову приміщень та заанґажувати кваліфікованих вчителів, речинець вписів на курси визначено до половини квітня ц. р., а тому, що кількість учасників курсів мусить бути силою обставин обмежена, дораджується поспіх в зголошуванні кандидатів. Після заповнення квоти учасників дальші зголошення не будуть розглядатись.

Минулорічні курси стовідсотково себе виправдали, хоч це була тільки перша спроба. Учасники курсів, які початково мали всілякі сумніви, вже після перших лекцій захопилися наукою та побутом на „Союзівці", і вже самі, без спеціяльної заохоти, намагались цю нагоду якнайповніше використати. Результат курсів був подивуґідний. Між курсантами, поділеними на дві групи — початківців і заавансованих в українознавстві, — були й такі, що слова не знали по-українськи, не кажучи вже про знання з українознавства. І хоч курси тривали тільки чотири тижні, на прикінцевих іспитах можна було подивляти, скільки знання і свідомости, а при цьому й любови до свого рідного набрали вони за такий короткий час.

Самі курси доповнювала ще й широка самодіяльність, головно мистецька. Курсанти дали кілька публічних мистецьких виступів: співи, танці, деклямації, а залишаючи „Союзівку", вважали за відповідне висловити УНСоюзові, організаторові курсів та вчителям свою подяку за прекрасну нагоду познайомитись з минулим і сучасним народу, з якого вони походять.

Між іншим, одним з ініціяторів та найбільших заступників цих курсів був сл. п. д-р Лука Мишуга, який минулого року прочитав кілька лекцій з історії американських українців, зокрема познайомивши курсантів з культурним вкладом їхніх батьків в розвиток своєї прибраної батьківщини.

Вартість цих курсів — у світлі минулорічної практики та наших потреб — більше ніж наявна. Головне завдання їх — не так дати нашій молоді, в найприємніших обставинах, основне знання українознавства, бо це неможливе впродовж обмеженого часу, як збудити в ній зацікавлення та любов до свого рідного і вказати їй шляхи, як це рідне пізнати. Курси спрямовані на те, щоб підготовити серед нашої молоді активних працівників, вишколити її провідників, а через них відповідно вплинути на всю нашу молоду ґенерацію, яка має перебрати, продовжувати і збагачувати українську спадщину в цій вільній країні. Це є мозольна праця на довшу мету, але вона може мати велике значення для майбутнього. Виходячи з цих міркувань, Український Народний Союз не тільки заініціював і продовжує ці курси, але й поносить у зв'язку з ними поважні витрати, доплачуючи половину ціни за побут курсантів на „Союзівці", анґажуючи своїм коштом учителів, придбавши відповідне навчальне приладдя і т .д. Якщо зважити, що кожний курсант займає на „Союзівці" повноплатне місце у вакаційному сезоні, то ці кошти УНСоюзу є подвійні. Проте, „Союзівка" є власністю членства УНС, і ці курси є для нього високовартісною дивідендою.

Як минулого, так і цього року Ліґа Молоді, що оправдано цими курсами пишається, як це виявила її минулорічна конвенція, організує ряд стипендій, щоб могти послати на ці курси кращих з-поміж себе. Було б добре, щоб цією справою зайнялись теж поодинокі Відділи УНС, встановивши стипендії, повні або частинні, для кращих із своїх молодечих членів. Ці бо курсанти колись зможуть з більшим успіхом очолити не тільки місцеві Відділи УНС, але й місцеве громадське життя.

„Союзівка" і курси українознавства — це ще одна форма і ділянка праці та служби Українського Народного Союзу для нашої спільноти. Весь наш загал, зокрема молодь і її батьки, які ще не стоять в зорганізованих лавах Українського Народного Союзу, повинні оцінити цю працю і в своєму власному інтересі та в інтересі української визвольної справи включитись в ряди УНСоюзу, в яких є місце для всіх тих, що мають в собі українську кров і хочуть працювати для українського добра, без уваги на їхнє територіяльне походження, віровизнання чи політичні переконання, за вийнятком, очевидно, червоних зрадників.

ОБ'ЄДНАННЯ РОБІТНИЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

В історії американського робітничого руху день 9 лютого 1955 р. може становити одну з найважливіших дат. Того дня дві центральні робітничі організації, а саме Американська Федерація Праці й Конґрес Індустріяльних Організацій, зібравшись на спільній нараді в Маямі, на Флориді, ухвалили зіллятися в одну цілість, щоб створити могутню робітничу силу. Як далеко обидві організації пішли на поступки для осягнення важливої цілі, видно з того, що не було навіть спору над тим, хто має стояти на чолі нового об'єднання, або хто має розпоряджати спільним скарбом. Що більше, злиття обох централь має ознаки поглинення Конґресу Індустріяльних Організацій Американською Федерацією Праці, як це виходить з поодиноких пунктів, ухвалених на нараді обох представництв, що охоплювали по десять членів від кожної. Навіть така дразлива справа, як питання юрисдикції, тобто право організування окремих юній в якомусь промислі, перестала бути спірною і юнії, що творитимуть членство об'єднаного стоваришення, матимуть право затримати свою особовість, а недавні взаємні конкуренційні „рейди" однородних юній для взаємного перетягування членів будуть повністю припинені.

Нова організація, якої назви ще не придумано, виглядатиме так: Американська Федерація Праці залишається як головна об'єднувальна сила, охоплюючи 111 юній з приблизно 10,500,000 зорганізованих робітників. До федерації приступає КІО як окремий департамент з назвою Ради Індустріяльних Організацій з своїми 34 юніями, що охоплюють 5,500,000 членів. Головою стоваришення залишається голова АФП Джордж Міні, а спільним секретарем-касиром Вілліям Ф. Шніплер, теперішній касир АФП. Дотеперішній голова КІО, відомий Волтер Рутер, задовольниться становищем одного з віце-президентів нової організації, кількість яких досягне цифри 27. Окрема комісія має накреслити новий статут, який, разом з ухвалою про злиття, має бути поданий на ратифікацію обидвох існуючих централь на їхніх річних конвенціях найдалі до кінця поточного календарного року.

Якщо це станеться, то в американській робітничій політиці закінчиться розбрат, що почався 20 років тому, тобто в 1935 р. До того часу існувала в ЗДА одна центральна організація, а саме Американська Федерація Праці, заснована в 1881 р. з метою об'єднання робітничих юній. Згідно з тодішніми поняттями, членом юнії міг бути тільки фаховий робітник, отже ремісник, незалежно від того, в якім підприємстві він працює. Така організація нагадувала европейські ремісничі цехи, виключаючи „челядників", якими в американських обставинах були „лейборерс", тобто „прості"-нефахові промислові робітники.

На підставі першого робітничого федерального закону, відомого під назвою „Акту Ваґнера", зорганізовані в 1935 р. тодішнім головою Шахтарської Юнії, Джаном Л. Луїсом, окремі юнії, що пізніше об'єдналися в Конґрес Індустріяльних Організацій, почали організувати „простих" робітників у поодиноких підприємствах в різних місцевостях, всупереч практиці Американської Федерації Праці. Коли КІО, перевівши організацію робітників у сталеварнях і ґумових та інших фабриках, зажадала від АФП чартеру, тобто прийняття тих юній в склад АФП в січні 1936 р. рада АФП зажадала від Луїса розв'язання КІО, як конкуренційної осередньої організації. А що Луїс не послухав заклику ради АФП, найближча конвенція виключила навіть і шахтярську юнію з свого складу, і відтоді пішла боротьба між обидвома організаціями. Тому, що до КІО почали втискатися юнії, зорганізовані комуністами, ворожнеча між обидвома централями зростала і аж зміна політики федерального уряду і ухвалення в цій справі спеціяльної законної постанови спричинила виключення комуністичних юній з КІО. Після кількакратних спроб повернути назад до АФП, Луїс опинився поза скобками КІО, і її перебрав згодом Филип Моррей, після смерти якого в 1952 р. був обраний головою КІО Волтер Рутер, що довів до остаточного повороту КІО до АФП.

З об'єднанням центральних робітничих організацій сполучена тісно ідея деяких провідних умів започаткувати в Америці суто політичну робітничу організацію, яка мала б об'єднати елементи, що не погоджуються в цілості з Демократичною партією, і не мають також симпатії до Республіканської партії.

Тому найновіше потягнення обидвох централь розглядають тепер дуже пильно не тільки суспільні, але й політичні угрупування.

(С)

ФРАНЦУЗЬКА КАРУСЕЛЯ

Де Голь родив Жуена, Жуен родив Бідо, Бідо родив Блюма... і так біблійним порядком дійдемо до Мендес-Франса, який ще за свого життя дочекався в цьому родоводі пра-правнуків.

Як попередник Лянієль пішов в дубину, то 20-й з черги на протязі десяти років прем'єр-міністер Франції Мендес-Франс засів 18 червня 1954 р. у прем'єрському фотелі. До вибору 20-го прем'єра спричинилися були соціялісти-радикали, соціялісти, фракція демократів руху спротиву, частина консерватистів та народних республіканців і всі (100) комуністів. (З підтримки цих останніх Мендес-Франс згори зрезиґнував).

Цей наймолодший прем'єр (47 років) взявся зразу з молодечою енерґією до праці. Він сказав: „Сьогодні маємо 18 червня. До 20 липня я складу звіт з своєї діяльности. Якщо до того часу я не осягну задовільних результатів (перемир'я в Індо-Китаї), то мій уряд зголосить панові президентові республіки свою демісію". І Мендес-Франс додержав слова. 21-го липня добився він припинення „брудної війни" в Індо-Китаї, після чого Франція з полегшею відітхнула і оплескала нового прем'єра.

Позбувшися одної болячки, взявся Мендес-Франс до нової проблеми, а саме — до господарської санації країни і важкої проблеми з ділянки закордонної політики — до розв'язки питання озброєння Німеччини та пакту европейської оборони. Рівночасно летить новий прем'єр до Тунісу, де обіцяє „внутрішню автономію" для цієї країни. Сюди ж він запросив і Жуена, який не мав ніякого поняття про те, що буде проголошений маніфест в справі „внутрішньої автономії", з яким він не погоджувався. Але вже його приявність в Тунісі змусила замовкнути перечулені націоналістичні французькі почування.

Перші поважні перешкоди зустрів Мендес-Франс, розв'язуючи питання европейської оборони. Вправді парлямент затвердив лондонські постанови щодо західньоевропейської оборони (рівночасно поставлено питання про довір'я для уряду), але вже наприкінці грудня 1954 року поставив Мендес-Франс знову питання про довір'я, щоб спонукати парлямент прийняти т. зв. паризькі постанови. У цих змаганнях в ділянці закордонної політики вважає Мендес-Франс за вказане відвідати ЗДА і нав'язати тісніший контакт з провідними американськими мужами. А було це тим більше вказаним, що американська публічна опінія не була захоплена дотеперішньою його діяльністю, зокрема на Женевській конференції, вбачаючи в ній флірт з Москвою. Ця політична подорож вповні повелася, і особа молодого французького прем'єра та напрямні його політики розвіяли сумніви Америки щодо його політичної „неблагонадійности".

В міжчасі здобуває собі Мендес-Франс почесний титул „Мужа 1954 року", що його надає йому не власна батьківщина, а закордон. Вдома почав він багатьом французам не подобатися тому, що, їдучи в суботу поїздом додому, говорив із... звичайними людьми, як звичайна людина. Французи, які звикли до дистансу, не розуміють такого роду поведінки. Програма господарських реформ псувала також багатьом його землякам настрій. Зокрема заходи в напрямі обмеження споживання алькогольних напоїв викликали голосні протести. „Склянка молока", яка придбала прем'єрові популярність закордоном, стала у Франції предметом насмішок та кабаретової сатири. А французькі ґуральники, броварники та інші самогонники видали свій присуд вже давно: Цей „молочар" мусить полетіти!

Сім місяців і сімнадцять днів правив Францією цей наймолодший, але і найвизначніший державний муж у післявоєнних роках, як заявляє тепер більшість французької преси. Пішов той, який „боровся, як лев, а працював, як кінь", — як недавно висловився про Мендес-Франса котрийсь із визначних державних діячів. А тим часом французька каруселя крутиться далі. Політичний світ вважає, що недалекий той час, коли на ній засяде знову Мендес-Франс.

Нестор

Г. М.

МІСТО ЖДАНОВ У СОВЄТСЬКІЙ ПРОПАҐАНДІ І В ДІЙСНОСТІ

Нове видання „Большой Советской Энциклопедии", що тепер саме друкується, значно відрізняється від старого видання, а ще більше воно відрізняється від багатьох газетних статтей, що друкуються в теперішній совєтській пресі. Правда, і в газетних статтях переважає неправдива пропаґанда, але часом прохопиться в статті і шматок правди, особливо в якійнебудь кореспонденції з місць.

Між змістом статтей „Энциклопедии" і статтей поточної преси часто можна завважити разючі протиріччя. Один з таких прикладів заперечення совєтської пропаґанди є стаття І. Мельникова в вересневому числі газети „Правда Украины" (за 1954 рік) під заголовком „Обида за свой город".

Автор подає низку фактів про цілковите занедбання совєтською владою великого індустріяльного міста України Маріюполя, що з 1948 року переіменовано в Жданов.

Велика Совєтська Енциклопедія малює в дуже райдужних фарбах сучасне становище міста Жданова. За відомостями „Энциклопедии" місто Жданов — це видатний морський порт та індустріяльний центр Південної України, це великий центр металурґійної та машинобудівельної промисловости України з населенням понад 220 тисяч чол. За війни місто зазнало великої руїни, але, як пише „Совєтська Енциклопедія" це місто за роки післявоєнних п'ятирічок відбудовано. Про цю відбудову читаємо в „Енциклопедії" такі повні оптимізму та захоплення рядки: „здійснено велике житлове та культурно-побутове будівництво; сильно потерпілий за часи окупації житловий фонд успішно відбудовується, покриваються асфальтом вулиці, поширюється водопровідна сітка, провадиться газифікація житлових будинків. Портовий район перетворюється в курортну зону з будинками відпочинку і санаторіями, що тонуть у зелені". Все це надруковано в томі „Енциклопедії", що вийшла в світ 1952 року. Здавалося б, що в 1954 році ці успіхи відбудови ще більші повинні бути. Але стаття місцевого кореспондента в вересневому числі „Правды Украины" становить цілковитий контраст до пропаґандивно - неправдивих даних „Большой Советской Энциклопедии". Ось ці факти, що цілковито викривають брехню совєтської пропаґанди: „Зривається в Жданові будівництво житлових домів і будинків, культурно-побутових установ, не виконуються і пляни упорядкування міста; четвертий рік у Парковому посьолку, де живуть металурги „Азовсталі", нема ні тротуарів, ні мостових. Мешканці відчувають гострий брак води; весною і восени до цього селища ні на чому не можна під'їхати; нема ні електричного освітлення, ні водопроводу біля цегельні ч. 3. На березі річки Кальміуса трест „Азовстальстрой" залишив незамощеними кілька вулиць".

Автор розповідає про факти жахливої безгосподарности на будівництві: „в 1953 р. розпочали будувати клюб, але через кілька місяців, не докінчивши будови, забрали всіх робітників і всі машини. З 1952 року і до цього часу будують дитячі ясла і дитячий будинок, але й до цього часу ці будинки не готові навіть наполовину. Виключно довго тягнеться будівництво депо. Минулого року зірвано будівництво школи, робітничого клюбу, лікарні і поліклініки". Такі факти подає І. Мельников. Так виглядає в дійсності те так зване „успішне" відновлення житлового фонду, „успішне" поширення водопровідної мережі, „успішне" асфальтування вулиць і т. д.

Невідрадна картина тяжких умов життя робітників в одному з найбільших індустріяльних центрів України нічого спільного не має з рожево підсолодженою брехливою пропаґандою в „Большой Советской Энциклопедии".

Звертає увагу на себе ще один яскравий факт совєтської „заботи о живом человеке". В той час, коли злочинно зриваються будови шкіл, лікарень, дитячих притулків, робітничих клюбів, поліклінік, житлових будинків, коли робітники примушені сидіти без води і світла, коли робітники тонуть у болоті, не маючи ні тротуарів, ні мостових, — в цей час большевицька влада, залишаючи набік найконечніші потреби робітників, спромоглася в цьому жахливо невпорядкованому місті побудувати останніми роками аж два, аж два пам'ятники одному з катів України Жданову. Це „будівництво" не „зірвалось". Про це большевики подбали, бо на пропаґанду та на звеличення своїх „вождів" вони не жаліють ні коштів, ні людської праці.

Кореспондент „Правды Украины" констатує, що орган місцевої влади „Исполком Горсовета" опинився фактично в ролі „реґістратора зриву найважливіших робіт", що ця місцева влада „байдуже ставиться до задоволення побутових і культурних потреб населення".

І на закінчення своєї статті кореспондент з докором запитує: „Чому ж мириться з усіма цими „безобразиями" „Исполком Горсовета"? На це питання кореспондент не дає відповіді, та й не може її дати в умовах совєтської цензури.

Відповідь на це питання ясна для всіх робітників міста Маріюполя: „Исполком Горсовета" мириться з цими бридотами, і не тільки мириться, а й спричиняє всі ці бридоти, тому що цей „Исполком" — це орган окупаційної влади на Україні, ці окупанти зовсім не дбають про добробут українського робітника, їхнє завдання потогонною стахановщиною висмоктати всі соки з робітника і примусити його давати якнайбільшу продукцію. Експлюатуючи природні багатства України і український народ, московсько-большевицькі окупанти зовсім не дбають про задоволення найелементарніших потреб української людности і зокрема українського робітництва. Окупант ставить пам'ятники свого панування, нав'язуючи старому українському місту чужу й ворожу назву „Жданов" та ставлячи пам'ятники Жданову — ці живі символи чужого і ворожого панування та поневолення українського народу.

І. Світ

ЯПОНІЯ ШУКАЄ ШЛЯХІВ ВІДБУДОВИ

Є багато „доказів, що американська політика у відношенні до комуністичних сил дає тепер овочі", — так заявив кілька днів тому японський міністер закордонних справ Мамору Шиґемітсу.

Дійсно, тверда американська політика дає позитивні результати не тільки в самій нашій країні, але й повсюди у світі, а передусім вона змушує Москву бути більш обережною. Тільки Пейпінґ все ще пробує показувати свою твердість та впертість, хоч це не є доказом його великої аґресивности, або бажання почати за всяку ціну війну; це — політика більше для внутрішнього або зовнішнього вжитку.

Червоний Китай завжди рахується з звичаєм — „зберігати обличчя". Це є старовинний звичай і ніхто в тій країні не може з ним не рахуватися. Зберігати обличчя — це означає не бути примушеним публічно визнати свою власну брехню або виявити себе дурнем, або так заплутатися у брехливих заявах, що вже немає виходу з того. Цей звичай примушує китайців триматися певних засад у своїй поведінці, бо той, „хто загубив обличчя", не має вже довір'я, і кожний може з нього кепкувати.

В Японії цей звичай також існує, але не є він такий вже там домінуючий, бо в ній панує інше поняття — чести, гордости, які у китайців займають другорядне положення супроти поняття „обличчя". Більшість китайців належить до конфуціянської релігії, яка своєю суттю є більше кодексом родинної моралі, аніж релігією в нашому розумінні, і тому авторитет батька в китайській родині є найбільший, і він перед своїми дітьми не може „загубити обличчя". Хоч комуністична доктрина не визнає домінуючого батьківського авторитету, вона мусить вести свою діялектичну політику так, щоб не наражатися на одвертий ресентимент широких народних мас. Отже в Китаї комуністи ведуть свою політику, зважаючи на настрої народу.

В обличчі цих настроїв нова американська політика, що на протязі довшого часу була політикою відступу, починає давати позитивні результати. Ця політика заганяє комуністів у сліпий кут, вибиває у них з-під ніг ґрунт, ставить „обличчя" перед фактами й наочно показує китайському народові, як Пейпінґ брехав і бреше весь час. Разом з тим Пейпінґ не може рахувати на військову допомогу збоку Москви, якщо він не підпорядкується їй повністю. В цьому криється одна з найбільших небезпек для Мао Тсе-тунґа та Ко.

В умовинах цієї дійсности, набирає особливого значення японська політика. Уряд Гатоями спритно вилазить на сцену, щоб спроквола завоювати собі нові позиції. Японія постійно вважала себе за країну, яка має говорити в інтересах Азії з Европою та Америкою. Японія завжди була переконана, як говорить Шиґемітсу, що вона може бути рівнорядним партнером Америки й інших вільних держав в „дальшому скріпленні їх позиції в Азії", бо вона „користується обома культурами — европейською та азійською, — була, і, очевидно, є найліпшим їх інтерпретатором та посередником".

(Закінчення на стор. 3-ій)

Мілена Рудницька

КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ — В'ЯЗЕНЬ БОЛЬШЕВИКІВ

(3)

„А ви ще мало нажилися на світі? Пощо вам ліків?" — Я не втерпів і відповів: „Чи ви людина, чи звір?" Зате головний лікар відносився до мене прихильно, на привітання казав завжди „гаразд", з чого я догадався, що він — українець. Прізвища лікаря та слідчого не вільно було в'язням знати. Українця я пізнав по тому, як він до мене ставився. Одна санітарка теж була зо мною дуже ввічлива, питалася мене завжди про стан здоров'я. Одного разу сказала до мене кілька слів по-українськи, отже я не помилився коли вважав її за українку.

Щокілька тижнів переводили мене до іншої камери, так що я мав змогу приглянутись більшій кількості совєтських політичних „злочинців". Були між ними [illegible] віку, різної [illegible] були здебільша совєтські інтеліґенти. Зустрічав я москалів, грузинів, вірменів, поляків і багато українців. Траплялися й монголи, було доволі й жидів. Майже без винятку були це „грубі шишки", недавні совєтські достойники, активні комуністи, які клали підвалини під большевицький устрій. Сиділи зо мною народні комісари (міністри) союзних республік, сидів контролер Державного Банку, сиділи директори великих фабрик і підприємств, інженери, інспектори, касири. Хоч усі вони були жертвами партійно - політичних порахунків, проте сиділи під різними закидами, як, напр., недоліки в п'ятилітці, касові не[illegible], саботажі і т. ін. Один [illegible] з Кисловодська сидів [illegible] три роки під слідством [illegible] те, що лікувальні джерела [illegible] багаті, як були колись. Слідство тяглося довгими роками: бували випадки, що тримали людей у слідчій тюрмі три, чотири і п'ять років. Натрапив я на в'язня, який сидів у слідстві вже сім років: був це грузин, колишній товариш і приятель Сталіна.

За весь час мого сидіння в Москві тільки один раз зустрівся я з близьким земляком, уродженцем Західньої України, хоч чимало їх сиділо у „внутрішній тюрмі". Було це восени 1940 р. в тюремному шпиталі „Бутирка" (друга велика тюрма в Москві), де я провів три місяці (жовтень, листопад і грудень 1940 р.). Цим земляком виявився один селянин-гуцул, якого зловили при нелеґальнім переході кордону до Німеччини. Ніколи не забуду, як я з ним познайомився. Був осінній ранок, я лежав у шпитальній постелі. До залі принесли хворого в'язня в тяжких болях. Прийшов до нього лікар і заговорив до нього, розуміється, по-російськи. Аж чую, пацієнт кричить: — „Я українець, по-московськи не розумію!" Який же я був щасливий, почувши ці слова у далекій Москві, який гордий з того меншого брата, протест якого був для мене доказом, що моя довголітня праця над національним усвідомленням українського народу не була даремна. Хто не знає атмосфери терору большевицької тюрми, той ніколи не зрозуміє, скільки мужности мусів мати той гуцул, що у зовсім чужому оточенні маніфестував свою національність і вимагав, щоб до нього говорили в його рідній мові! Він залишився мені добре в пам'яті також і тому, що своєю культурною поведінкою дуже відрізнявся від совєтських інтеліґентів з їх простацтвом, хоч були між ними високі урядовці, старшини, письменники. В їхній розмові щодругим висловом були якийсь проклін чи лайка, якої просто не можна повторити. Мені завжди докоряли, що я „гордий". Я їм цього гуцула давав за приклад. Уранці, коли ми будилися, він усіх вітав, був для інших в'язнів чемний, услужний, при кожній нагоді казав: „прошу", „дякую" тощо. По якомусь часі я завважив, що під його впливом інші в'язні стали чемніші. Ще ніколи не усвідомив я собі так ясно значення живого прикладу, як тоді.

Слідство в моїй справі переходило різні фази. Не раз вдавалося, що мене ось-ось випустять, пізніше воно знов затягалося безнадійно на довгі місяці. Перше моє переслухання у „внутрішній тюрмі" відбулося четвертого дня після мого приїзду до Москви. Збудили мене о 2-ій годині вночі криком: „Вставай! Треба негайно вставати й іти". Повели мене коридором два сторожі, тримаючи за руки, мов важкого злочинця. Мій перший суддя був жид з України; знав нашу історію, орієнтувався добре в наших відносинах, говорив зо мною по-українськи. Коли я прийшов до його кімнати, він сказав: „Ми мусимо справу вияснити, ви спочиньте собі кілька днів, ви скоро вернетесь додому". Звелів принести мені чай і розпорядився, щоб мені давали до камери правдивий чай. Поводився зо мною завжди дуже чемно. Рівночасно з ним провадив слідство в моїй справі другий суддя, українець. По двох тижнях, що впродовж них допитували мене кілька разів, сказали, що не бачать причини вести проти мене слідство і що поставили внесок на моє звільнення. Але вищі чинники цей внесок відкинули і визначили нових двох слідчих, цим разом москалів. Почалися знову допити, що тривали місяцями. Після кількох місяців мої судді заявили, що я буду звільнений, але мушу замешкати в Москві. Я сказав, що не можу на це погодитися, бо я — український громадянин, і коли нема підстави вести проти мене судове поступовання, то лише уряд УССР міг би визначити мені місце побуту, якби вважав, що я небезпечний у Львові, але місцевість не могла б лежати поза межами України. По цих конференціях я вніс писемну скаргу до народного комісара внутрішніх справ, що мене, старого хворого чоловіка, тримають довший час у в'язниці, хоч нема проти мене жадного обвинувачення. Три дні пізніше кличуть мене на переслухання. На бюрку слідчого бачу мою скаргу. Питаюся: „Може ви на мене гніваєтеся, що я вніс заяву до народного комісара?" Він заперечив. Від цього часу переслухували мене частіше і поводилися краще, давали кращий, як іншим в'язням, харч. Здавалося, що слідство зближається до кінця. Побачивши, що моя тактика дала добрі висліди, я написав народному комісарові нову заяву, цим разом подяку. Це знов справу прискорило. Я був, мабуть, один з небагатьох в'язнів, який мав відвагу звертатися до народного комісара з писемними заявами, хоч тюремний правильник передбачав за в'язнями це право.

Але місяці минали, а я далі сидів. Я зголосився до начальника тюрми і сказав, що маю щось важне подати до відома судді, а цьому сказав, що маю важну інформацію для Мануїльського. Але мене не допустили ані до Мануїльського, ані також до галичан, які приїхали, як депутати, до Верховної Ради. Зате дістав я нових двох суддів. Коли я упоминався, чому мене не звільняють, вони сказали: „Як вас випустимо на волю,

(Закінчення на 4 стор.)

ЖАЛОБНЕ ЗАСІДАННЯ ЕКЗЕКУТИВИ З.У.А.Д. КОМІТЕТУ

В суботу, 12 лютого 1955 року, в залі Дому ЗУАДКомітету у Филаделфії відбулось Жалобне Засідання Екзекутиви ЗУАДКомітету для вшанування померлого дня 8 лютого ц. р. Голови ЗУАД Комітету, д-ра Луки Мишуги.

Сл. п. д-р Лука Мишуга належав до того вузького кола діячів, які ще до закінчення другої світової війни передбачали потребу допомоги Україні після війни і вели намагання створити українську незалежну допомогову установу. Коли 22 січня 1944 року на другому Конгресі Українців у Вашингтоні запала постанова, щоб створити Український Допомоговий Комітет, то голос і серце д-ра Мишуги були за цією постановою. Д-р Мишуга увійшов теж під часє наради 16 березня 1944 року до Комісії, ціллю якої було простудіювати і підготовити організацію української допомогової установи. На громадських нарадах 20 червня 1944 року, коли то офіційно створено ЗУАД Комітет, теж не бракувало д-ра Мишуги. Як головний редактор „Свободи" — він багато місця в цьому великому щоденнику присвятив справам ЗУАДКомітету. Він заступав „Свободу" на офіційних нарадах в справі допомоги 3 лютого 1945 року. Він теж єдиний майже з усіх наших громадян поспішив у кампанії за фондами на допомогову акцію з королівською сумою 500 дол. На Третьому Конгресі УККА у Вашингтоні д-р Мишуга був речником ЗУАДКомітету та й речником української еміґрації в Европі. Він там виголосив доповідь на тему: „Як і чим допомогти українцям за морем".

Під час Перших Загальних Зборів ЗУАДКомітету 22 лютого 1947 року д-р Мишуга виголосив доповідь на тему: „Вартість української еміґрації", мотивуючи потребу допомоги україн. еміґрантам.

Під час Других Загальних Зборів ЗУАДКоітету 7 травня 1949 року д-р Мишуга був душею нарад і його тоді обрано першим заступником голови ЗУАДКомітету. Теж і Треті Загальні Збори ЗУАД Комітету 12 жовтня 1951 року обрали д-ра Мишугу до Дирекції цієї установи, а Четверті Загальні Збори ЗУАД Комітету дня 21 лютого 1953 року за всю віддану працю для організації обрали д-ра Мишугу головою ЗУАДКомітету. Ввесь час посвячував д-р Мишуга ЗУАДКомітетові не лише свій розум і свою працю, але і серце. Навіть у час затяжної хвороби він живо цікавився всіма проблемами ЗУАДКомітету та й до самої смерти віддавав свою увагу нашій установі.

Екзекутива, під проводом першого заступника голови ЗУАДКомітету д-ра Матвія Стахова, постановила для відзначення довголітньої праці сл. п. д-ра Мишуги для організації, установити стипендію в сумі 500 — дол. річно на студії суспільних наук в одному із американських університетів, як теж і влаштувати святковий вечір для відзначення пам'яті Покійного з участю всіх організацій і громадянства Филаделфії й околиці.

Замість квітів на могилу сл. п. д-ра Луки Мишуги Екзекутива порішила, згідно з волею Покійного скласти фонди на стипендійний фонд, як теж і закликає членів ЗУАДКомітету і всю українську громаду піти за цим прикладом і зложити і свою пожертву на цю ціль.

На засіданні в суботу, 12-го лютого Екзекутива ЗУАД Комітету порішила:

Переселення: Екзекутива ЗУАДКомітету звертається з проханням до всіх спонзорів в новій переселенчій акції виповнити свої зобов'язання відносно запоруки фінансування переселення, бо проволока лише утруднює працю ЗУАДКомітету. Лише деякі переселенці будуть мати покриті кошти переїзду, а в загальному всі кошти зобов'язані покривати самі іміґранти, чи теж їхні спонзори. Екзекутива повідомляє, що підписала умову із міжнародною переселенчою організацією і на основі цієї умови матиме змогу видати кожному переселенцеві довгореченцеву безвідсоткову позичку на покриття коштів переїзду. Для того, щоб таку позичку дістати, потрібно підписаної декларації спонзора, що він годиться дати запоруку про зворот позички ЗУАДКомітетові.

Успішне переведення переселенчої акції вимагає співпраці ЗУАДКомітету із спонзорами й аплікантами. Спонзори дістали відповідні письма і їм треба негайно їх виповнити і переслати ЗУАД Комітетові.

Неточність у документах: Заслухавши звідомлення про дотеперішню акцію ЗУАДКомітету у справі вияснень неточностей у документах деяких нових поселенців, Екзекутива рішила доручити екзекутивному директорові ЗУАДКомітету далі вести цю справу для повної реґабілітації тих людей. Рівночасно Екзекутива звертається до всіх аплікантів в Европі, щоб вони там виправили всі неточності, бо там це можливо і легко зробити, щоб не вести із собою всіх тих справ, які тут згідно з законом вимагають довгої і тяжкої процедури.

Суспільна Служба Комбатантів: Екзекутива прийняла до відома і затвердила Правильник Суспільної Служби Комбатантів при ЗУАДКомітеті. Комбатантські організації для зосередження своєї допомогової діяльности створили при ЗУАДКомітеті свою Суспільну Службу, яка вестиме допомогу інвалідам і допомогу родинам вояків, як теж і видаватиме стипендії на студії військових знань. Доручено відкрити окреме чекове конто для Суспільної Служби Комбатантів при ЗУАДКомітеті та й почати зорганізовану працю. Екзекутива привітала цей громадський почин Комбатантських організацій, бо він іде в дусі і напрямі, задля якого створено ЗУАДК — установу, яка має концентрувати, усправнювати й координувати всю допомогову діяльність усіх українських допомогових організацій.

Коляда: Екзекутива стверджує, що не всі організації переслали звідомлення про Коляду. З уваги на вимоги федеральних і стейтових властей, головно стейту Ню Йорку, Екзекутива просить усіх збірщиків якнайскоріше прислати звідомлення про переведену збірку Коляди до канцелярії ЗУАДКомітету на нижче подану адресу.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Филаделфії

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE INC.
P. O. Box 1661, Phila 5, Pa. USA

ПАМ'ЯТІ ПРОФ. Р. ЛАЩЕНКА

(З приводу завваг інж. С. Зеркаля).

Нав'язуючи до моєї згадки про проф. Р. Лащенка з нагоди 25-ліття його смерти, інж. С. Зеркаль сказав і від себе пару слів (пор. ч. 230 „Свободи").

На жаль його спростування моїх нібито помилок і невірного насвітлення відносин в Українському Громадському Комітеті в Празі розминаються з правдою.

Каже п. інженер, що Р. Лащенко прибув до Праги в половині літа 1921 року або разом із проф. Ол. Мицюком, або й пару днів скорше. В дійсності, перший і то значно скорше за Лащенка прибув до чехословацької столиці Мицюк і саме він постарався стягнути до неї Лащенка. Я це добре знаю, бо ж і Мицюк і Лащенко мешкали в тій самій камениці НТШ, що й я. З обома ними я бачився майже щодня, бо вони були постійними відвідувачами бібліотеки НТШ, якою я керував. Кожний із них, виїздючи, прощався зі мною.

Приїхавши до Праги, Мицюк постарався стягнути й Лащенка, як це прирік йому при виїзді зі Львова. Виконати цю свою обіцянку було Мицюкові не важко, бо він жеж належав до есерівської партії, яка верховодила в Громадському Комітеті й яку очолював голова комітету Микита Шаповал, а по приїзді й сам став членом управи Громкому, як популярно називали комітет.

А що ходив по візу для Лащенка до міністра закордонних справ Гірси — може й Шаповал, це не стоїть у ніякій суперечності з моїми словами, що переїзд свій до Праги Лащенко завдячував Мицюкові.

Помиляється п. Зеркаль і щодо того, коли й де почав свою професорську кар'єру Лащенко. В дійсності було якраз навпаки тому, що він пише. Лащенко став професором Українського Університету в січні 1922 року, коли Української Господарської Академії ще не було.

Що Лащенко нарікав на супремацію в Громкомі партійних товаришів інж. Зеркаля, теж не моя вигадка. Про це й сам він писав до мене та й знаю про це й від його родини. А втім, про це дуже докладно оповідає п. Г. Т. в ч. 95-му вінніпеґського „Нового Шляху", наводячи цілу розмову покійного на цю тему з його дружиною.

Що не вважаючи на немилу йому атмосферу в Громкомі, Лащенко працював у ньому, як каже п. Зеркаль, до кінця, це не значить, що відносини в комітеті були ідеальні й подобалися йому — просто він був людиною незвичайно лагідною й терплячою. І лише перед дружиною жалівся на есерівський терор, який панував у комітеті.

А що Громком був доменою есерів, то про це знали не тільки в Чехословаччині, а й скрізь поза нею, де тільки жили українські еміґранти. Знав про це і я, хоч і сидів у Львові. Про те, що в Громкомі не все в порядку, свідчить і виступлення з нього есдеків та есерів після провалу їх спроби оздоровити його атмосферу, про що з такою зловтіхою згадує інж. Зеркаль.

Але говорячи про відносини в комітеті, я подавав лише слова Лащенка, зовсім не маючи на думці кинути якусь тінь на покійного М. Шаповала, в чім підозріває мене мій опонент. Я Миколу Юхимовича шанував і шаную за його енерґію, працьовитість та організаційний хист, був із ним у дружніх відносинах і до самої його передчасної смерти з ним листувався.

Але це не заваджає мені не годитися на сто відсотків з усіма його поглядами і вчинками. Думаю, що й есдеки й есери, які, здається, не були якимись півголовками, а мали між собою далеко більше розумних і заслужених людей, ніж есери, теж, як і Лащенко і я, признавали згадану вище високі прикмети голови Громадського Комітету, а коли й намагалися змінити режим, що панував у комітеті, то для добра справи, а не на те, щоб за всяку ціну захопити собі смачний шматок, чи, як висловлюється п. Зеркаль, „воювати за готове і перехоплювати до своїх рук". Адже ж Громком був загальногромадською установою, про що свідчить і сама його назва, тож даремне мій опонент уважає його за якусь власність есерів, до якої іншим громадянам було зась.

Вол. Дорошенко.

ЯПОНІЯ ШУКАЄ ШЛЯХІВ ВІДБУДОВИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

І коли, здається, ситуація в Азії напружується докраю, цей момент є найслушнішим часом для японського виступу. Уряд Японії через своїх керівників заявляє, що він хоче від СССР припинення стану війни, як першого кроку до відновлення політичних стосунків. Без цього Японія не почне жадних офіційних взаємовідносин. Крім того, Токіо хоче, щоб СССР не застосовував свого вета при рішенні про вступ Японії до Об'єднаних Націй, повернув їй частину японських островів — Курільських островів, окупованих СССР під час війни, і поновив японцям права на риболовлю на півночі.

Такі рішучі заяви японського уряду викликали в першу чергу протести серед його противників в самій Японії, у лівих партій, які дивляться на Америку заздрісним оком. Але й речник лібералів, Такеторі Оґата, заявив також, що „поки Японія є з Америкою — не може бути приязни з СССР або Китаєм".

Багато є спільного у цього політика з прем'єром Індії — Неру, який ніяк не може доглянути дійсности у комуністичній акції, не хоче бачити цієї руйнуючої дійсности в Азії і вірить в можливість співіснування з тоталітарними режимами. Не диво, що на останній конференції у Лондоні прем'єрів британських домінійй Неру утримався від підписання спільної декларації. А ця спільна декларація заявляє про єдність політики домінійй з політикою Америки.

Це дивне положення можна зрозуміти тільки у світлі заскорузлости партійних лідерів, що мають ухил трохи вліво. Вони все ще дивляться на „капіталістичний" світ як на особистого ворога — такого, яким його змалював Карл Маркс сто років тому.

Останні зміни у Москві, зокрема усунення Маленкова, скріплюють позиції центральних та консервативних партій в Японії, які завжди мали за собою більшість народу. Японія — країна консервативна і стримана у своїх міжнародних відносинах. Москві вона ніколи не вірила, а зрадливий напад большевиків улітті 1945 р. залишиться у японців в пам'яті на десятки років, якщо не назавжди. Це все буде мати велике значення і у виборах до парляменту наприкінці цього місяця.

Останні акції Америки біля Формози японська опінія піддержує, бо при певній стабілізації положення вона розраховує на можливу співпрацю й участь у відбудові Азії. Країна має для цього багато можливостей, а народ її призвичаєний до упертої праці й жертвенности. Вона потребує ринків для своєї промисловости, яка одинока може прогодувати її 86.000.000 населення на території 142.644 кв. миль.

Очевидно, Японія буде старатися використовувати всі слабі моменти у міжнародній ситуації, щоб знайти шляхи до відновлення своїх давніх впливів.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(За пресою і радіом)

ВЕСНЯНА СІВБА В КРИМУ

У Криму стоїть увесь час лагідна зима. 18-го січня, як повідомляє „Радянська Україна", в колгоспі ім. Сталіна засіяно ячменем перші гектари. В інших колгоспах почали сіяти соняшник. Тепер сівба розгорнулася на всій території Криму.

ЦІКАВІ АРХЕОЛОГІЧНІ ЗНАХІДКИ

На території Алтаю, куди вивозять українську молодь для „освоєння" цілинних земель, знайдено предмети домашнього вжитку племен, які мешкали тут у 5-3 століттях до Христа. Усі ці речі збереглися в шарі вічної мерзлоти. Знайдено також зруб-гробовець із саркофаґом, мумією вождя та його колісницю, зроблену з дерева. Загальне здивування викликають два килими — повстяний з гарними візерунками і вовняний — що 2-3 тисячі років пролежали у вічно мерзлому ґрунті і не втратили своєї свіжости.

„ПЕРЕТВОРЮЮТЬ ПРИРОДУ" В КРИМУ

Газета „Радянська Україна" повідомляє, що рішенням уряду „два з лишком мільйона рублів асиґновується для Криму, щоб найближчим часом перетворити його міста, курорти і села. За два-три роки в Криму буде висаджено стільки винограду, скільки було посаджено за сто останніх років". З цього виходить, що в системі плянування сільського господарства Кримові призначено бути суцільним виноградником за рахунок всіх інших культур. З натяків Хрущова щодо розвитку сільського господарства видно, що в майбутньому цілі області на Україні будуть також спеціялізуватися в одній якійсь культурі — пшениці, буряках, бавовнику, кок-саґизі та ін. Щождо „перетворення" міст і сіл, то це звичайний блахман, пущений у зв'язку з приєднанням Криму до України.

МОЛОДЬ ЗАКАРПАТТЯ ВЕЗУТЬ „НА ЦІЛИНУ"

Після виступу Хрущова на зборах комсомольського активу в Москві, кампанія масового виходу молоді на „освоєння цілинних земель" у Казахстані і Сибіру переводиться з подвоєною активністю. Як повідомляє совєтська преса, комсомольці Совєтського Союзу подали вже 500,000 заяв, у яких „просять" депортувати їх на пустинні простори Азії. Особливо багато молоді вивозиться з України і Білоруси. Останнім часом хвиля масових вивозів докотилась і до Закарпаття. Як повідомляє „Радянська Україна", наприкінці січня в Ужгороді відбулися збори комсомольців і молоді міста, що „виявили бажання поїхати до освоєння перелогових земель". В зборах взяло участь 600 „молодих патріотів. Дотепер вивезено з рідних хат на Казахстан 270 юнаків і дівчат.

● **Отто Гротеволь,** комуно-німецький прем'єр, промовляючи в десяті роковини страшного налету альянтського летунства на Дрезден, порівняв американців з нацистами, що масово винищували людей у концентраційних таборах, чи так, як це зробили з чеським селом Лібіце, де вибили все населення, а село зрівняли з землею. Насправді, налет на Дрезден відбувся після того, як американська розвідка одержала повідомлення, що там міститься головна кватира Гітлера.

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149 2-E6

Ню Йорк. — З Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що у п'ятницю, 18 лютого 1955, відбудеться там відкриття першої Виставки праць студентів вищих мистецьких шкіл в Ню Йорку. Участь беруть: Я. Вижницький, Л. Воронєвич, Л. Кукрицька З. Онишкевич, А. Оленська, В. Пачовський, Я. Паливода, Б. Певний та Б. Титла.

Виставка триватиме протягом двох тижнів.

Після відкриття виставки — Літературно - Музичний Вечір молодих музик та адептів літератури. Участь беруть: Б. Бойчук, Р. Шило-Вакум, Ю. Тарнавський, М. Руда, Г. Мирошниченко та П. Прус, акомпаніює Леся Вахнянин-Куриленко.

Відкриття Виставки точно о год. 8 вечора, а початок літературно-музичної часвини о г. 9 вечора.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

У справі Народного Фонду

Як сталий платник і наполегливий збірщик Українського Народного Фонду, в імені 84-ох сталих і доривочних платників Національного Датку, які впродовж трьох років зложили на мої руки коло дві тисячі долярів, я заявляю, що вповні піддержую думки, висловлені п. Андрієм Гнатовим, які були поміщені в „Свободі" з 1-го лютого 1955 р. в рубриці „Голос Читачів".

На підставі проведених розмов із платниками Національного Датку, я дозволю ствердити, що коли б провести підписну анкету серед платників Національного Фонду, то більшість заявиться за думкою п. Андрія Гнатова, себто, щоб УКК припинив дотації на ті цілі, які є оспорюваними серед нашого громадянства, а ті гроші, хай будуть зужиті на поширення документів комісії Керстена і взагалі на поширення правди про Україну, щоб в майбутньому вже ніхто, а тим більше визначні мужі Заходу, не уважали, що Україна в межах СССР є те саме, що Пенсилвенія в межах ЗДА.

Осип Петрович,
Филаделфія, Па.

Прочитавши кілька думок про „пробний камінь" п. Андрія Гнатова в „Свободі" з 1 лютого 1955 р., вирішив і я додати від себе кілька завваг.

Цілком піддержую думку п. Гнатова. УКК в ніякому випадку не повинен піддержувати матеріяльно політичні організації. Це є виданий гріш в некористь української справи, бо він держить при житті неодну політичну організацію на те, щоб ширити роздори серед українського суспільства. Призадумаймося на хвилину, а всі прийдемо до одного висновку, що УКК посередньо підсилює партійницькі рухи на еміґрації, в той час, коли по університетських бібліотеках немає одної книжки про Україну. Не сумніваюся в тому, що коли б дотації для політичних організацій були перервані, число платників напевно збільшилося б.

Филаделфія.

Ярослав Левицький.

КНИЖКА И ЧАСОПИС — НАЙНЕОБХІДНІШІ РЕЧІ В ДОМІ КУЛЬТУРНОЇ РОДИНИ

ПОДЯКА

Складаю щиру подяку всім Приятелям, Рідні і Знайомим, які ділили моє горе зі мною в хвилини мого нещастя і взяли участь у Богослуженнях і Похоронах мого Дорогого Мужа

бл. п. Д-ра АНДРІЯ БОРАКА.

Щиросердечна подяка Священикам, Т-ву Просвіта Св. Володимира ч. 130, Відділові 204, Стов. Хіропракторів і У. М. Клюбі за чудові квіти і участь в похоронах.

Панству Дубасам і Голембійовським, за їх слова співчуття і моральну піддержку в годині горя. Щира подяка Панству Пізнак, п. Д. Галичинові і Г. Германові.

Похоронному заведенні Яреми за співчуття і щиру поміч і пораду.

За це все хай Всевишній наділить Вас усіх своїми ласками.

МАРІЯ, Дружина,
ІВАН і ВАСИЛЬ,, Брати.

Спорт

НЮ ЙОРК, Н. Й.

УСК НЮ ЙОРК — ПАЛЄРМО, БРУКЛИН 1:0 (0:0).

Бруклин, 13 лютого. — На шляху до здобуття першенства в цьому році УСК Ню Йорк знову переміг італійський клюб Палєрмо у відношенні 1:0. Граючи на розмоклому грищі і проти вітру в першій половині, УСК перевів тільки кілька заграць, які одначе не увінчалися циферним успіхом. Палєрмо досить скорою грою загрожувало воротам УСК-у, але Цьолко на воротах ліквідував усі намагання противника устійнити перемогу у першій половині.

Картина зовсім зміняється в другій половині, температура значно обнижується, а грище переміняється в замерзлу ораннину. УСК перебирає ініціятиву і цілий час гостює під воротами Палєрма. В 60-ій хвилині Наливайко стріляє з подачі Васильковича одинокі ворота дня. Опісля УСК дальше атакує, однак добрий воротар противника перетворює свої ворота в твердиню.

Суддював задовільно п. Армстронґ

В наступну неділю УСК, як господар, зустрінеться на грищі МекКаран Парку при Льорімер вул. в Бруклині з П. К. С. Варшава. **Мир.**

КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ — В'ЯЗЕНЬ БОЛЬШЕВИКІВ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

то ви зараз до Германії підете". — „Я не тікав з краю у вересні 1939 р. і тепер не думаю, — хочу вмерти на рідній землі" — відповів я.

Такий стан тривав довгі місяці. Судді були чемні, час від часу кликали мене на допит, питали про інших в'язнів з Західньої України, казали, що ніби я їм потрібний для виснення слідства над ними. Головний лікар, мабуть на доручення згори, опікувався моїм здоров'ям. Але манали дні, минали довгі безсонні ночі, минали й місяці і я не міг діждатися звільнення. Я вступив у 82-ий рік життя — невже доведеться мені вмерти в московській тюрмі? Я понаглював справу звільнення заявами до народного комісара. Раз я йому написав, що коли б він мене раз переслухав, то справа бола б виснена за один день. Слідчі натякали на звільнення, але завжди висували нові труднощі: „З чого ви будете жити, чи не вмрете з голоду, вас німці можуть убити" — та інші такі глупощі.

В травні 1941 р. будять мене уночі і кличуть на допит. Я прийшов, слідчий подав мені руку; я знав, що це означає — звільнення. Слідчий скерував мене до старшого судді, а цей сказав, що я вільний. Але я завважив, що сам до Львова не можу їхати. На другий день перевезли мене до готелю і сказали, щоб я чекав, аж приїде по мене хтось з родини. Депешували по мого сина, але текст телеграми був такий незручний, що син зрозумів, що я помер і йому кажуть забрати мою домовину. Від дня мого арештування родина нічого про мене не знала і ніхто не думав, що я ще живий. Вкінці до Москви приїхала по мене моя внучка. Дали нам місце в спальному вагоні, рівночасно дали доручення до Львова підготовити для мене моє давнє помешкання з цілою обстановою. Але моє помешкання було розграблене і зайняте совєтськими урядовцями. Коли я в них домагався, щоб звільнили моє помешкання, покликаючись на Москву, мені відповіли: „Москва робить своє, а ми своє робимо".

До Львова я приїхав 19 травня, себто за місяць перед початком німецько-совєтської війни. Коли б мене були звільнили місяць пізніше, я вже був би не побачив рідного краю.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ГАРТФОРД, КОНН. — В-во св. І. Хрестителя відд. 277 подає до відома членів, що на загальних зборах 9-го січня 1955 вибрано слідуючу управу: І. Тесля, предс.; І. Вундзяк, заст.; В. Гафткович, фін. секр.; В. Грицина, кас.; Ю. Салевич, рек. секр. До контрольної комісії вибрано: Т. Баландюк П. Соколовський, К. Ярошевич. Загальні збори членів Допомогової Каси Хворих при відд. 277 відбудуться в неділю, 20-го лютого о год. 4-ій попол., в залі Українського Горож. Клюбу при Whitmore St. 53, на яких відбудеться вибір Комісії Допомогової Каси Хворих. Збірка членських вкладок відбудеться того ж дня від год. 2-4 попол. — Управа.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — В-во св. Димитрія, відд. 288, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 20-го лютого, зараз по Сл. Божій. Повідомляємо, всіх членів, що на річних зборах вибрано уряд на 1955: В. Копчик, предс.; В. Заґвоський, кас,; Д. Мушастий, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. — місячні збори Т-ва Т. Шевченка відд. 64 відбудуться в суботу, 19-го лютого, о год. 7:30 веч., у Вінярського на Майн вул. Просимо всіх прийти на збори. — І. Бурний, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Т-во Запорозька Січ відд. 342 повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 20-го лютого, о год. 2-ій попол., в церковній залі на Roosevelt Ave. На річних зборах вибрано уряд на 1955 рік: Г. Волянський, предс.; П. Вілінський, заст.; І. Маркович, секр.; І. Мартинюк, заст.; Н. Кіра, кас.; І. Сокальський, заст.; Д. Зазворський, П. Кавенський і Г. Волянський мол., контрольори; К. Миньо, Т. Дацко і Н. Гамадик, надзирателі хворих; І. Сокальський, хорунжий; А. Гамадик, господар залі. Місячні збори відбуватимуться що 3-тя неділя по першім, о год. 2-ій попол., в церковній залі на Roosevelt Ave. Хто хоче дістати Календар УНСоюзу, прошу зголоситися бо забракне, коштує тільки $1. Адреса секретаря: John Markowicz, 287 Randolph St., Carteret, N. J.

САВТПОРТ, КОНН. — Т-во ім. Т. Шевченка відд. 84 повідомляє всіх членів місцевих і позамісцевих, що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 20-го лютого о год. 4-ій попол., в залі У. Н. Дому, 279 Кінґс Гайвей Вест. Проситься всіх прибути на час і полагодити справи, які будуть на порядку дня. — О. Куян, предс.; М. Гудзік, кас.; П. Дудко, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Місячні збори Т-ва Запорозька Січ, відд. 206, відбудуться в неділю, 20-го лютого, в параф. залі при 74 Геріс Еве., о год. 1:00 попол. Просимо всіх членів прибути на ці збори, будуть важні справи до обговорення і до полагодження. Пригадуємо членам вирівняти свої вкладки найдалі до 25-го лютого, хто не вирівнає своїх вкладок до призначеного часу буде суспендований. — М. Чагарин, предс.; І. Кокольський, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Заряд С-ва Благовіщення відд. 125 повідомляє членів, що збори відбудуться в неділю, 20-го лютого, о год. 1-ій попол., в Союзовім Домі при 845 N. Western Ave. — Заряд.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Т-во Подільська Січ відд. 8, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 20-го лютого, о год. 7-ій попол., в залі Клюбу, 13 Washington St. Просимо всіх явитись і розібрати білети на забаву. Є також важні справи до обговорення. — П. Гарасимів, предс.; В. Мандзій, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — С-во Рож. Преч. Діви Марії відд. 259 повідобляє, що збори відбудуться в неділю, 20-го лютого 1955 р., в церковній залі 4952 So. Paulina St., о год. 1-ій попол. — П. Трусяк, рек. секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. — Т-во ім. Т. Шевченка повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 20-го лютого о год. 2-ій попол., в УНДомі при 237 Гoвп Еве. На збори просимо прийти всіх членів, є дуже важні справи до полагодження. На річних зборах вибрано новий уряд в такому складі: Ф. Ґулька предсідник, М. Ткач, заст.; П. Головачук, фін. секр.; В. Марущак, рек. секр.; В. Новацький, кас. Контрольна комісія: М. Брездень, гол., Ф. Гурин й М. Тижбір, члени. Опікуни хворих: Н. Михайлишин й М. Чабан. Прапорщики: М. Тиньо й І. Білоґан. Господар: М. Юрчинюк. Мужі довіря: І. Блиха й М. Лелет.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Звичайні місячні збори членів Т-ва св. Юрія 239, відбудуться в суботу, 19-го лютого, в Укр. Гор. Клюбі при вул. 847 N. Franklin. Секретар буде урядувати від год. 5-ої до 7. веч. Звертається особливу увагу на своєчасне вплачування членських внесків. Ще є до набуття календарі У. Н. Союзу в ціні по $1. — д-р В. Ґалан, голова; М. Ковальчук, секр.

МИЛВОКІ, ВІС. — Т-во ім. І. Франка відд. 103 повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що місячні збори відбудуться в суботу, 19-го лютого, о год 7. веч., в церковній залі Савт 11 вул., і Вест Вашинґтон. Проситься членів прийти і заплатити свої вкладки, в противнім разі будуть суспендовані. — Т. Танін, предс.; К. Герис, секр.; П. Стецик, кас.

РАРІТАН, Н. ДЖ. — Повідомляється членів Б-ва св. Арх. Михаїла відд. 332, що місячні збори відбудуться в суботу, 19. лютого, о год. 7-ій ввечорі, в У. Н. Домі, 10 Колфакс вул. Проситься всіх членів прийти на збори. — М. Сірман.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. — Т-во „Любов", відд. 370 повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 20. лютого, зараз по Сл. Божій, о год. 11:45 рано при церковній залі, 127 Парк Ст. Всі члени обов'язково повинні прийти на збори бо є багато справ до полагодження, як річниця існування і т.д. Нова управа на 1955 рік: К. Стасюк, предс.; М. Довгей, заст.; В. Ґіна, секр.; М. Сампара, заст.; Р. Голубович, рек. секр.; М. Сова, заст.; М. Хомета, кас.; І. Куць, заст.; на контрольорів вийшли: К. Марущак, І. Буцяк; і І. Підлісний, доглядачами хворих: П. Василик і М. Башта. Товариство відбуває збори що місяця, третя неділя по першім в церковній залі. Члени залягаючі з вкладками за 3 місяці будуть суспендовані без попереднього повідомлення. Якщо член не може особисто заплатити вкладок, може переслати на адресу секр.: Wasyl Gina, 53 Osborn Ave., New Haven, Conn., Tel. LO 2-1347.

Посмертні Згадки

МАРІЯ ПОЛІЩУК, довголітня членка відд. 170 УНСоюзу в Джерзі Сиաі, Н. Дж., померла 7-го лютого 1955 р., у 61 році життя. Полишила у смутку мужа Івана, дочку Софію і сина Михайла. Похорон відбувся 10-го лютого з церкви св. Петра і Павла при участи Родини і Знайомих. Похована на Holy Cross Cemetery, Arlington, N. J. — В. Їй П.!

І. Грабар, секр.

о. ЙОСИФ БОДНАР, член 435 відд. УНСоюзу в Бейкертон, Па., упокоївся по короткій недузі 27-го січня 1955 р. Покійний народився 1881 р. в селі Ушковичі, пов. Перемишляни, Зах. Україна. Полишив у великім смутку дружину Юлію, чотири доньки, Марію, Ольгу, Софію, Стефанію і сина Володимира. Величаві похорони відбулися 29-го січня в Укр. Прав. Церкві св. Ап. Петра і Павла у Бейкертон, Па., які віделужили ВПреосвящ. Архиєпископ Мстислав, в асисті 8 священиків. — В. Й. П.!

С. Курляк, секр.

МИХАЙЛО ВИНАРЧИК, член 335 відд. УНСоюзу в Гарві, Ілл., помер 9-го січня 1955 р. Покійний родився 1912 р. в с. Кальниця, пов. Сянік. До Америки прибув по 2-ій війні. Похорон відбувся 13-го січня, поховано на St. Joseph Cemetery, Hammond, Ind. Полишив в смутку маму Теклю в краю, братів Василя, Івана, Петра і Григорія, сестер Анну й Марію, братову і дальшу рідню. — В. Й. П.!

о. Е. Писар, секр.

НИКОЛА ТРЕТЯК, довголітній член Б-ва св. Йосафата відд. 217, У.Н.Союзу в Рачестер, Н. Й., упокоївся 27-го січня 1955 р., в 65 році життя. Покійний родився в с. Вербиливці, пов. Рогатин, Зах., Україна. До УНСоюзу вступив в 1923 р. Полишив в смутку дружину Марію і дві дочки Катерину й Анну і двох синів Михайла й Івана і 11 внуків. Похорон відбувся 31-го січня з погребового заведення до Церкви св. Йосафата при участи Родини і Членів Братства. Поховано на цвинтарі Holy Sepulchre. — В. Й. П.!

М. Макусій, рек. секр.

ТАРЗАН, ч .3416, Стріляють в ціль.

Але ні одна стріла не поцілила Геррігена! Це був Рамбулів спорт. Він хотів узяти старого на повільні тортури.

Усвідомивши собі дальшу небезпеку, занепокоєний Тарзанів ум створив сміливий плян.

Сталеві мускули натягнули туго його лук в тій хвилині, коли Рамбулові лучники приготовлялися до другої сальви.

Під заслоною стріл Тарзан випустив дві стріли. Вони поцілили з надзвичайною докладністю, розірвавши Герреґенові пута. Він був вільний!